

Voetbal > Populair ondanks angst voor *l'immatunité des vagins* en erotisch wapperende lokken

Vrouwen + voetbal = goal?

BRUSSEL – 'Vrouwen zijn niet geschikt om te sjotten' tikte een Brusselse krant in 1922. Toch lag de bakermat van het Belgische vrouwenvoetbal in Brussel. Vrouwenvoetbal was zelfs even populair als de mannenvariant. Het waren overigens deftige dames uit de Brusselse bourgeoisie die als eersten een balletje traptten.

Augustus 1921. Brussels Femina Club, de eerste vrouwenvoetbalploeg van België, ziet het levenslicht. Een paar maanden later volgen ploegen in Anderlecht, Schaarbeek en pas daarna ook in andere Belgische steden. Het jaar nadien verbood de Belgische voetbalbond alle vrouwenclubs. Zo verordende de Koninklijke Belgische Voetbalbond in 1925 dat Excelsior Athletic Football Club Jette niet langer de terreinen met de succesvolle vrouwenploeg van Atalante de Jette mocht delen. Als straf zou de aansluiting van de mannenploeg worden geweigerd. Geen enkele vrouwenploeg was aangesloten bij de nationale voetbalbond. De toegang tot het veld werd vrouwen ontzegd. Matches konden niet doorgaan. Toch floreerden tussen 1921 en 1939 vrouwenploegen. De Fédération Sportive Féminine Belge, die ook atletiek, crosscountry, basketbal en schermen onder haar hoede had, regelde de wedstrijden.

En Avant, Les Dianas

Schaerbeek Femina Club, Olympic St-Gilles, Brussels Femina Club, Atalante de Jette, En Avant, William Elie Club, Les Dianas, Elite: vele van die clubs speelden internationaal, onder meer in Spanje en Portugal. In 1925 was er zelfs een tournee van drie weken. Elk jaar was

er een wedstrijd tegen de Franse nationale ploeg. In 1939 toerde Atalante Jette, meer-

maals Belgisch kampioen, rond in Groot-Brittannië, maar met de oorlog was het ge-

daan met dit verzetje. Vrouwenvoetbal werd – nog meer dan anders – met een scheef oog bekeken. Dr. Armand Swartenbroeckx, kapitein van de Belgische nationale ploeg, schreef in 1925: "Het is een hard en vermoeiend spel dat veel energie en uitzonderlijke inspanningen vergt. De deelne-

Notaris Wydeman uit Jette promoveerde vrouwenporten, omdat mevrouw Wydeman bijzonder sportief was

mers staan bloot aan kleine ongevallen die voor mannen niet zonder gevaar zijn, maar die erg zware gevolgen voor vrouwen kunnen hebben. Vooral omdat vrouwen een andere lichaamsbouw hebben dan mannen... Bovendien is voetbal een ploegsport, en in die oefening bevindt een individu zich tussen zijn 'maten', dus een nieuwe onvoorzichtigheid, want andere complicaties kunnen dan optreden. Eerlijk, ik zie niet in wat vrouwen zou kunnen aanmoedigen om aan sport te doen." Vooroordelen tierden welig in *La vie sportive*, het magazine van de voetbalbond en in *Le Soir*. Vooral katholieke kranten waarschuwden voor onfatsoenlijkheid. Sommigen stelden zelfs dat sport zou zorgen voor *'l'immatunité des vagins'*. Liberale kranten toonden zich verdraagzamer. Grappig – misschien zelfs

actueel – is dat voetbalsters een 'hoofddoekje', een mutsje, droegen. Wapperende vrouwelijke lokken werkten immers erotiserend.

In 1924 bestonden er al zeven Brusselse clubs, meestal in volkse wijken van Anderlecht, Schaarbeek en Molenbeek. Maar hoewel voetbal een populaire sport was, lag de bakermat – zoals in het thuisland Engeland – in de betere kringen. Mevrouw Van Truyen, de aanvoerster en doelwachtster van de eerste Belgische nationale vrouwenploeg, kwam uit de *haute bourgeoisie* en had leren *sjotten* op een meisjeslyceum in Ukkel. Notaris Wydeman uit Jette, lid van de Ligue Belge d'Athlétisme, promoveerde strikt geregelde vrouwenporten omdat zijn eigen vrouw bijzonder sportief was. Driekwart van de leden van de vrouwenfederatie was evenwel kantoorbediende of studente of oefende een vrij beroep uit: na de Eerste Wereldoorlog namen almaar meer vrouwen deel aan het arbeidsproces. Want behalve de multisport-vrouwenverenigingen werden nogal wat ploegen opgericht binnen bedrijven, opnieuw naar Engels voorbeeld om de teamspirit aan te wakkeren. De eerste kampioen van België was in 1924 de Union Sportive Inno, een voetbalploeg van verkoopsters van het grootwarenhuis Innovation. Toen in de negentiende eeuw de eerste grootwarenhuizen verrezen, hadden die magazijnen immers de bijnaam *Au Bonheur des Dames*.

Eliane Van den Ende

Met dank aan Alain Van Driessche, Serge Van Hoof en Xavier Breuil

Een warme oproep aan al wie verhalen, foto's of documenten heeft over het Brusselse vrouwenvoetbal: laat het ons weten (Eugène Flageyplein 18, 1050 Elsene of eindredactie@bdw.be)!